

หลักเลี้ยงภัยจากหนี้ ด้วยวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

291 ๙๘๔

ดร. อารีย์ เนื้อเมืองพาน

รองศาสตราจารย์
คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ

เกริ่นนำ

หากใครติดตามข่าวสารทางเศรษฐกิจจะพบว่า ข่าว “หนี้ครัวเรือน” มักจะเป็นประเด็นที่ถูกหยิบยกมาพูดกันค่อนข้างมาก ธนาคารแห่งประเทศไทยในฐานะหน่วยงานที่ดูแลระบบการเงินของประเทศไทยได้ออกมาแถลงว่า การกู้ยืมภาคครัวเรือนของสถาบันรับฝากเงินทั้งระบบ พบร่วมสันติภาพมาสแรกของ ปี 2556 สถาบันการเงินทั้งระบบมียอดการให้กู้ยืมแก่ภาคครัวเรือนรวม 8.97 ล้านล้านบาท เพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อนประมาณ 1.25 ล้านล้านบาท คิดเป็นการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 16.24 โดยของสถาบันการเงินประเภท บริษัทบัตรเครดิต ธุรกิจลิสซิ่ง รวมถึงสถาบันการเงินที่ให้สินเชื่อส่วนบุคคล เช่น อิออน มีอัตราการให้สินเชื่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นมากที่สุด ซึ่งเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ประมาณ 2.44 แสนล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 27.66 รองลงมาจะเป็นธนาคารพาณิชย์ มียอดสินเชื่อครัวเรือนเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ประมาณ 6.44 แสนล้านบาท คิดเป็นการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20.68 ส่วนสถาบันการเงินประเภทสหกรณ์ รวมทรัพย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ เช่น ธนาคารอาคารสงเคราะห์ รวมถึงธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร มีอัตราการปล่อยสินเชื่อแก่ภาคครัวเรือนเพิ่มขึ้นจากช่วงเดียวกันของปีก่อน ประมาณ 1 ล้านล้านบาท คิดเป็นการเพิ่มขึ้น 14.76 อย่างไรก็ได้ตัวเลขของยอดหนี้ครัวเรือนที่เพิ่มสูงขึ้นนี้ย่อมสร้างความหวั่นไหวให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่น้อย ก็ต้องมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในต่างประเทศอาทิเช่น กรีซ หรือสเปน รวมถึงวิกฤต

เศรษฐกิจไทยในปี 2540 กลัวว่าจะมีสาเหตุมาจากหนี้ครัวเรือน ทั้งสิ้น ดังนั้นบทความนี้ต้องการสะท้อนให้ผู้อ่านได้รู้ “หนี้ครัวเรือน” ในภาพรวมทั้งหมด อย่างน้อยหากเราเป็นหนึ่งอยู่หรือกำลังคิดจะเป็นหนึ่งประเทศนี้จะได้รู้ทางหนีที่ไป โดยไม่ต้องติดกับดักจนตื้นไม่หลุดเพระพยายามถูกฟ้องร้องยึดทรัพย์สินที่มีอยู่ บางคนก็รีบขายในราคากูเพื่อนำเงินมาชำระหนี้ก่อนที่จะถูกฟ้อง ปัญหาเหล่านี้มีทางออกหากเรารู้เท่าทัน เมื่อคำโบราณกล่าวไว้ว่า “รู้เข้ารู้ใจรับอยครั้งกี ชนะร้อยครั้ง”

หน้าต่อไป

หน้าต่อไปนี้จะมาเจาะลึกถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดหนี้ครัวเรือน “ภาระผูกพันที่บุคคลหนึ่งมีต่ออีกบุคคลหนึ่ง” จากความหมายดังกล่าวเราจะเห็นได้ว่าบุคคลแรกก็คือ “ลูกหนี้” ต้องมีภาระและภาระดังกล่าวก็คือ การที่จะต้อง偿还หนี้เงินมาชำระหนี้นี้พร้อมดอกเบี้ยให้กับบุคคลหนึ่งก็คือ “เจ้าหนี้” และภาระดังกล่าวเป็นภาระที่ต้องเสียเงินที่เราเรียกว่า “ผูกพัน” เพราะตราบใดที่เจ้าหนี้ยังไม่ได้รับต้นเงินพร้อมดอกเบี้ยตามที่ได้ตกลงกันไว้ ลูกหนี้ก็ยังคงต้องแบกรับภาระดังกล่าวไปอย่างไม่มีที่สิ้นสุด ขนาดที่ว่าลูกหนี้เสียชีวิตไปแล้วบุตรธิดาซึ่งเป็นผู้มารับมรดกทุกอย่างที่มีอยู่ แต่ลูกหนี้ก็ยังต้องรับภาระหนี้ก้อนดังกล่าวด้วย หากไม่ยอมรับภาระหนี้ดังกล่าวก็ไม่มีสิทธิที่จะได้รับมรดก ดังกล่าว ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าหนี้เป็นภาระที่ผูกพันลูกหนี้จริงๆ ตราบใดที่ยังมียอดหนี้ต้องชำระอยู่

→ หลักเลี่ยงภัยจากหนี้ด้วยวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

↙ อะไรเป็นสาเหตุของการก่อหนี้

เมื่อเรารู้ว่าหนี้เป็นภาระที่ผูกพันตัวเรา ซึ่งทำให้ตัวเราขาดความเป็นอิสระระดับหนึ่ง กล่าวคือ เราไม่สามารถใช้จ่ายเงินรายได้เราอย่างใจปรารถนา เพราะส่วนหนึ่งก็ต้องหักเอาไปชำระหนี้ ลูกหนี้บางคนถึงกับกล่าวว่า “ใครอยากรู้ว่าวนรักเป็นอย่างไรให้เป็นหนี้” ดังนั้นในส่วนนี้จะขอพูดถึงสาเหตุของการที่คนเราเป็นหนี้ว่ามาจากสาเหตุใด ในการเศรษฐกิจการเงินได้แบ่งคนออกเป็น 3 ประเภท คือ

กลุ่มคนประเภทแรก : เป็นกลุ่มคนที่มีรายได้มากกว่ารายจ่าย กลุ่มคนประเภทนี้จะมีเงินเหลือเก็บและคนกลุ่มนี้ก็ไม่ต้องเป็นหนี้

กลุ่มคนประเภทที่สอง : เป็นกลุ่มคนที่มีรายได้เท่ากับรายจ่าย กลุ่มคนกลุ่มนี้แม้จะมีเงินเหลือเก็บแต่ก็ไม่ได้ครองหนี้ เพราะมีรายได้พอเพียงกับรายจ่ายที่มี จึงไม่ต้องเป็นหนี้

กลุ่มคนประเภทที่สาม : เป็นกลุ่มคนที่มีรายได้น้อยกว่ารายจ่าย กลุ่มคนกลุ่มนี้จะต้องแสวงหาเงินเพิ่มเพื่อให้พอเพียงต่орายจ่ายของเข้า กลุ่มคนกลุ่มนี้จึงมีฐานะเป็น “ลูกหนี้” และคนประเภทนี้ยังจำแนกออกเป็น 2 กลุ่มคือ

กลุ่มแรก : เป็นกลุ่มคนที่มีรายได้ไม่พอเพียงต่อการยังชีพจริงๆ กล่าวคือ มีรายได้ต่ำแต่ค่าครองชีพในชีวิตประจำวันสูง ทั้งๆ ที่การกินการอยู่ก็ไม่ได้กินอยู่อย่างหรูหรากลุ่มนี้จึงต้องพึงเหล่เงินกู้ประเภท “นอกระบบ” เพราะฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีและไม่มั่นคง รายได้ไม่แน่นอน สถาบันการเงินในระบบจึงไม่ให้กู้

กลุ่มสอง : หากพิจารณารายได้ที่ได้รับจะสูงกว่ารายจ่ายเพื่อการยังชีพ กล่าวคือ หากกินอยู่อย่างปกติธรรมดารายได้ที่ได้รับก็พอเพียงต่อการยังชีพ บางรายอาจจะมีเงินเหลือเก็บด้วยซ้ำไป แต่เนื่องจากเขามีรูปแบบการกินอยู่แบบ “หรูหราก” จึงทำให้รายได้เขามิ่งพอต่อการใช้จ่าย ทำให้เขาต้องไปกู้เงินเพื่อมาตอบสนองการบริโภคส่วนเกินที่เกิดจาก “ความอยาก” ไม่ใช่ “ความจำเป็น” เช่น ชอบทานอาหารในร้านหรู แทนที่จะซื้อไปทำกับข้าว กินเองที่บ้านหรือทานในร้านที่ราคาไม่แพง เสื้อผ้าที่สวมใส่ต้องแบรนด์เนม ทั้งๆ ที่เสื้อผ้าตัวละไม่กี่ร้อยก็ใส่ได้ เป็นต้น และความอยากนี้ได้รับการกระตุ้นมาจากผู้ผลิตสินค้าที่ต้องการเพิ่มยอดขาย สินค้าให้กับตนเอง เมื่อคนกลุ่มนี้มีพฤติกรรมอย่างได้เข้ายื่นและแสวงหาอำนาจซื้อจาก “การกู้ยืม” และสถาบันการเงินในระบบไม่ว่าจะเป็นธนาคารพาณิชย์หรือสถาบันการเงินประเภทอื่นก็พร้อมที่จะให้กู้เพื่อคนกลุ่มนี้หน้าที่การงานมั่นคง มีรายได้ประจำที่แน่นอน เมื่อสถาบันการเงินก่อยอดปล่อยกู้และคนกลุ่มนี้ก็อยากรู้ ก็จะทำให้ยอดหนี้ครัวเรือนในไตรมาสแรกของปี 2556 นี้พุ่งสูงขึ้นมากดังที่กล่าวมาข้างต้น

กล่าวโดยสรุปคือ สาเหตุของการก่อหนี้ครัวเรือนนั้น

มาจากสองสาเหตุคือ “ความขาดแคลน” กับ “ความไม่พอเพียง” ความขาดแคลนนั้นเป็นสาเหตุที่สามารถแก้ไขได้โดยการแสวงหารายได้ให้พอเพียงต่อการยังชีพ ซึ่งอาจจะมองหาทางในการแสวงหารายได้เพิ่มเติมจากอาชีพหลัก หรือเปลี่ยนอาชีพที่สามารถสร้างรายได้ให้มากกว่า ในขณะที่หนี้ที่เกิดจากสาเหตุจากความไม่พอเพียงนั้นเป็นเรื่องอย่างที่จะแก้ไขได้ ซึ่งในทางเศรษฐศาสตร์ก็กล่าวไว้อย่างชัดเจนว่า “คนมีความอยากไม่สิ้นสุด” เมื่อเป็นเช่นนี้ทุกคนก็ต้องพยายามตอบสนองความอยากของตนเองให้ได้มากที่สุดเพื่อเขาจะได้รับ “ความพึงพอใจสูงสุด” ยกตัวอย่างอาชีพหนึ่งที่เป็นที่กล่าวขานกันมากในเรื่องของความเป็นหนี้ รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยก็พยายามแก้ไขปัญหานี้สินให้ ทั้งการคิดตั้งกองทุนเพื่อปลดหนี้ให้รวมถึงการเพิ่มเงินเดือนให้ สิ่งต่างๆ เหล่านี้ก็ไม่ทำให้ยอดหนี้สิ้นของกลุ่มคนอาชีพนี้ลดลงแต่กับมียอดเพิ่มสูงขึ้น ทั้งหนี้เงินกู้จากธนาคารรวมถึงเงินกู้จากสหกรณ์

↙ หนี้มักก่อให้เกิดภัยร้าย อยู่ในหนี้ประเภทไหน

ในทางเศรษฐศาสตร์การเงินเราแบ่งหนี้ออกเป็น 3 ประเภทหลักๆ คือ

ประเภทแรก : เป็นหนี้ที่ลูกหนี้กู้นำมาเพื่อลงทุนในการประกอบอาชีพ เช่น ลงทุนเปิดร้านขายก๋วยเตี๋ยว หรือลงทุนซื้อรถตู้เพื่อรับส่งนักเรียน เป็นต้น หนี้ประเภทนี้ถือว่าเป็น “หนี้ที่ดี” เพราะสร้างรายได้ให้แก่ผู้กู้ และเงินที่จะนำไปผ่อนชำระหนี้ก็ได้มาจาก “ผลกำไร” จากการลงทุนนั้นเอง

ประเภทที่สอง : เป็นหนี้เพื่อการค้าขาย กล่าวคือ ลูกหนี้ประกอบอาชีพค้าขาย จึงต้องกู้เงินมาเพื่อใช้เป็นเงินทุนหมุนเวียน เช่น เปิดร้านขายข้าวสาร ก็ต้องมีเงินจำนวนหนึ่งที่จะไปซื้อข้าวสารมาวางในร้านเพื่อขาย เมื่อหักลบกำไรทุนแล้วเหลือเท่าไหรก็เป็นผลกำไร จำนวนหนึ่งของผลกำไรก็นำไปชำระหนี้ ดังนั้นนี้ประเภทนี้ถือว่าเป็น “หนี้ที่ดี” อยู่

ประเภทสุดท้าย : เป็นหนี้เพื่อการอุปโภคและบริโภค หนี้ประเภทนี้มี 2 ลักษณะคือ

ลักษณะแรก : เป็นหนี้ที่กู้มาเพื่อซื้อสิ่งของไว้ใช้ในการอุปโภค เช่น ซื้อบ้าน สำหรับอยู่อาศัย ซื้อรถยนต์เพื่อ_rับส่งลูกไปโรงเรียน เป็นต้น การก่อหนี้เพื่อการอุปโภคนี้จะถือว่าเป็นหนี้ที่ดีหรือไม่ดีก็ต้องพิจารณาดูว่า “สิ่งของที่เรากู้มาซื้อนั้นมีความจำเป็นและเหมาะสมหรือไม่” ตัวอย่างเช่น ซื้อคอมพิวเตอร์แบบพกพาเพื่อใช้ทำงาน กับการซื้อโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่เพื่อความโภกเงิน ก็เป็นหนี้จำเป็นแต่ต้องเหมาะสมกับครอบครัวและฐานะทางเศรษฐกิจของเราด้วย เช่น ครอบครัวเรามีสามคนพ่อแม่ลูก มีรายได้รวมเดือนละ

2 หมื่นบาท กับไปต่ออีก 5 ห้องนอน ราคา 3 ล้านบาท ผ่อนหนี้เดือนละ 1 หมื่นบาท 30 ปี อย่างนี้ไม่เหมาะสมซึ่งเป็น “หนี้ไม่ดี” แน่นอน เพราะลูกหนี้และครอบครัวเดือดร้อน แน่นอน ที่สำคัญก็คือไม่แนใจในว่าในระยะยาวจะผ่อนชำระได้ตามข้อตกลงได้หรือไม่ อนึ่งผู้เขียนเคยทำงานธนาคาร ในตำแหน่งเจ้าหน้าที่สินเชื่อมาก่อนและได้เห็นตัวอย่างลูกหนี้ประเภทนี้มาก ส่วนใหญ่ไม่สามารถชำระตามข้อตกลงได้ บางรายถูกธนาคารฟ้องและยึดบ้านมาขายทอดตลาด บางรายต้องไปขอที่มรดกจากพ่อแม่ชายเพื่อชำระหนี้ นอกเหนือนี้ยังมีสินค้าอีกหลายประเภทที่ลูกหนี้กู้เงินมาซื้อ ทั้งๆ ที่ไม่มีความจำเป็น แต่ได้รับอิทธิพลทางโฆษณาตามสื่อต่างๆ ดังนั้น หาก “สิ่งที่เราคุ้มครองไม่มีความจำเป็นหรือไม่เหมาะสม” ก็แสดงว่าเป็น “หนี้ไม่ดี”

ลักษณะที่สองคือ การกู้เงินมาเพื่อการบริโภค คือ การกู้มาเพื่อการกินการเที่ยวต่างประเทศ ซึ่งปัจจุบันมีการให้กู้ประเภทนี้ค่อนข้างมากที่เห็นได้ชัดเจน เช่น “บัตรเครดิต” ที่ผู้ใช้ไม่ใช่เพื่อการบริโภคมากที่สุด

ซึ่งจากการรายงานของธนาคารแห่งประเทศไทยพบว่า หนี้ครัวเรือนที่มาจากการบัตรเครดิตมีถึง 2.6 แสนล้านบาท และในแต่ละปีลดหนี้จากการใช้บัตรเครดิตเพิ่มขึ้นประมาณร้อยละ 20 ส่วนรูปแบบของหนี้ประเภทนี้มีให้เห็นมากมาย เช่น กินเที่ยวก่อนแล้วค่อยผ่อนที่หลังกับสินเชื่อเพื่อการท่องเที่ยวของธนาคาร (ไม่oyerะบุ) รวมถึงการทำความสวย ความงามให้กับเรือนร่างในลักษณะ “สวยงามแล้วผ่อนที่หลัง” ก็ถือเป็นสินเชื่อลักษณะนี้ด้วย ดังนั้น หนี้ลักษณะนี้ไม่ว่าจะออกมาในรูปแบบไหนเราถือว่าเป็น “หนี้ไม่ดี” ควรหลีกเลี่ยง

ส่วนหนี้ครัวเรือนที่เราพูดถึงอยู่ก็คือหนี้ประเภทสุดท้ายนี้แหละ ซึ่งมีทั้ง “หนี้ที่ดี” และ “หนี้เลวหรือหนี้ไม่ดี”

ใช้หลักแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อหลักเลี่ยงหนี้เลว

ดังที่กล่าวมาข้างต้นว่า “หนี้ครัวเรือน” มีทั้งหนี้ดีและหนี้เลว ซึ่งคนที่ไม่ได้เกิดมาบนกองมารดกย้อมหลักเลี่ยงการก่อหนี้ไม่ดี ดังนั้นหากเราจะก่อหนี้ควรน้อมนำ “หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” ขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานให้พสกนิกรชาวไทยใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิต ซึ่งสามารถใช้เป็นภูมิคุ้มกันในเรื่องหนี้โดยเฉพาะหนี้เลวได้เป็นอย่างดี ซึ่งจะสรุปเป็นแนวทางพoSangkhapaiได้ดังนี้

1) ความพอประมาณ หมายถึง ความพอดี ไม่มากหรือน้อยเกินไป และที่สำคัญจะต้องไม่เบียดเบี้ยนตนเองและผู้อื่นให้เดือดร้อน ซึ่งความพอดีต้องก่อให้ประโยชน์ไปด้วย

ความพอดีด้านเศรษฐกิจ คือ การรู้จักการดำรงชีวิต

อย่างพอเหมาะพอควร พยายพอกินสมควรตามอัตราพและฐานะของตนเอง ซึ่งหากทำได้ความพอดีด้านอื่นๆ ก็จะเกิดขึ้น ก่อนที่เราจะก่อหนี้ก็เช่นเดียวกันเราต้องมานั่งนึกตรึกตรองว่า หนี้ที่เราจะกู้มานั้นเราจะสามารถทำอะไรและมันเกินฐานะของเราหรือไม่ โดยเฉพาะความจำเป็นที่จะต้องมี ความจำเป็นจะต้องใช้มีมากขนาดไหน หากหนี้ดังกล่าวมันเกินฐานะของเราแล้ว เช่น เกินความสามารถที่จะผ่อนชำระได้ เราก็ควรหยุดเสีย อย่าฝืนก่อหนี้อีกเลย

ความพอดีด้านจิตใจ คือ การที่มีจิตใจที่เข้มแข็ง สามารถที่จะหักห้ามใจของตนได้ ปัญหาหนี้สินที่เกิดขึ้นกับลูกหนี้ทุกคนก็มาจาก การที่มีจิตใจอ่อนแอ ลูกชักจุ่งได้ง่าย ดังนั้น การที่มีจิตใจที่เข้มแข็งและมั่นคงจะทำให้เราหลีกเลี่ยงการก่อหนี้ที่ไม่จำเป็นได้ ซึ่งจะทำให้เรามีความมั่นคงในด้านครอบครัว เพราะไม่เดือดร้อน

ความพอดีด้านสังคม คือ อย่าทำตัวแข่งขันกับคนอื่น เพราะนั่นเป็นต้นเหตุของ “ความล้มเหลว” ต้องยอมรับว่าสังคมในปัจจุบันเป็นสังคมที่แข่งขันกันทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคม เห็นเหมือนกับภารกิจกับเขา ไม่มีเงินกู้เงินมาซื้อ ดังนั้นหากเราหลงหลุดลงไปแข่งขันกับเขา ความเดือดร้อนก็จะปรากฏแก่ตัวของเราและครอบครัว ดังนั้นเพื่อให้เกิดความมั่นคง ด้านครอบครัว เราต้องหยุดในเรื่องดังกล่าวให้ได้เมื่อคำโบราณที่ว่า “ทำตัวแข่งกับสังคมความล้มเหลวจะตามมา”

ความพอดีด้านเทคโนโลยี คือ รู้จักใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม เพราะในปัจจุบันเราใช้เทคโนโลยีเพื่อการแข่งขัน ซึ่งกันและกัน อาจจะกล่าวว่าเป็นการใช้เพื่อแสวงหาผลประโยชน์ให้ตนเองให้ได้มากที่สุด หลายคนก่อหนี้ก็เกิดมาจากการสูญเสียความจำเป็น รวมถึงการได้รับข่าวสารของตัวสินค้าจากรายการโฆษณาจนเกิดความอยากรู้ได้สุดท้ายก็ต้องยอมเป็นหนี้เพื่อได้ของขึ้นนั่นมา ทั้งๆ ที่ไม่มีความจำเป็นเลย

2) ความมีเหตุและผล หมายถึง การตัดสินใจจะทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งต้องพิจารณาถึงเหตุและผลที่จะเกิดขึ้นอย่างรอบคอบ ตัดสินใจด้วย “หลักความถูกต้อง” ไม่ใช่ “หลักความถูกใจ” การดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความมั่นคง ต้องพิจารณาถึงเหตุและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจากเหตุ ดังกล่าวอย่างถี่ถ้วนก่อนตัดสินใจ เช่น การตัดสินใจซื้อรถยนต์คันแรกเพื่อหวังได้คืนภาษีทั้งๆ ที่เรายังไม่มีความพร้อมโดยเฉพาะค่าใช้จ่ายหลักอย่างที่จะตามมา สุดท้ายมีหล่ายรายที่ต้องคืนเงินภาษีและต้องสูญเสียเงินที่ผ่อนรายเดือน เป็นต้น หากเราใช้หลักความถูกต้องแล้วเราจะไม่ติดกับตักดังกล่าว

3) การมีภูมิคุ้มกันที่ดี หมายถึง การฝึกจิตใจให้มีคุณธรรมและจริยธรรมอันดี อย่างไรก็ได้หากมีคุณธรรมอย่างเดียวแต่ไม่มีความรู้อาจจะตกเป็นเหยื่อของ “ผู้ประโภคการ

หลักเลี่ยงภัยจากหนี้ด้วยวิถีเศรษฐกิจพอเพียง

ที่เห็นแก่ได้” ตัวอย่างปรากฏให้เห็นทางสื่อเกือบทุกวัน ดังนั้นนอกจากจะมีคุณธรรมและจะต้องมีความรู้ด้วย กล่าวคือ

ความรู้ หมายถึง ความรอบรู้ด้านวิชาการที่จะต้องรอบรู้ทุกด้านและรู้สึก ว่าหนี้ที่จะก่อขึ้นมาันสร้างประโยชน์อะไรแก่ตัวเราและครอบครัวและหนี้ดังกล่าวจะก่อให้เกิดความเดือดร้อนด้านใดบ้าง เพื่อนำมาประกอบการวางแผนในการกู้หนี้ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อตัวเราและคนในครอบครัว

คุณธรรม หมายถึง สิ่งที่ดีงามที่อยู่ในจิตใจของเราวันประกอบไปด้วย

หริโอตะปะ คือ ความละอายและเกรงกลัวต่อการกระทำชั่วหักในที่ลับและที่แจ้ง แม้จะมีโอกาสเราก็จะไม่กระทำ เพราะเรารู้ทันว่ามันจะให้ความสุขแก่เราในระยะแรก หลังจากนั้นเราต้องรับความทุกข์จากการกระทำดังกล่าว ซึ่งจะต้องกระทบถึงความมั่นคงในชีวิตของเราย่างแน่นอน หนี้ก็เช่นเดียวกันหากเรามีความละอายเราก็จะไม่ก่อหนี้โดยไม่จำเป็น เราจะไม่ทำชั่วเพราะเราระอายเช่น สร้างข้อมูลเท็จเพื่อให้เงินกู้ผ่านการพิจารณาจากธนาคาร

ขันติ คือ ความอดทนและอดกลั้นต่อสิ่งที่ไม่เข้าใจ อยู่ข้างหน้า เพราะหากเรามีความอดทนอดกลั้นแล้ว เรายาจะตัดสินใจถูกยิ่มเพื่อให้ได้สิ่งนั้นมาครอบครอง โดยแลกับการเป็นหนี้ที่เลว เช่น การซื้อโทรศัพท์มือถือรุ่นใหม่ ทั้งๆ ที่เครื่องเดิมก็ใช้ได้และเพิ่งซื้อมามาเนื่องสองเดือนที่แล้ว เป็นต้น

สันโดษ คือ ความพอใจในสิ่งที่รามี และยินดีในสิ่งที่เราได้สิ่งนี้ทำให้เราไม่ท่า夷านอยากได้ของที่เกินกำลังของเราซึ่งเป็นคุณธรรมที่กันไม่ให้เรากระโจนไปสู้กับดักของหนี้แล้วได้

หากเรามีคุณธรรมอย่างน้อย 3 อย่างนี้ในจิตใจของเราจะทำให้เรามีภูมิคุ้มกันที่ดีและจะทำให้เราไม่เดือดร้อนจากการเป็นหนี้ และชีวิตของเราและครอบครัวจะมีความมั่นคงอย่างยั่งยืนตลอดที่เรายังมีลมหายใจอยู่

บทสรุป

“อินา ทานัง ทุกขัง โลเก” การเป็นหนี้เป็นทุกข์ที่สุดในโลก เป็นพุทธพจน์ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ทรงตรัสสอนชาวโลกผู้หนาด้วยกิเลสและตัณหา “หนี้” ก็เป็นอภินิหารมหันต์ของคนที่ยืนยันพุทธพจน์ดังกล่าวได้ไม่มีใครปฏิเสธว่าหนี้ถือเป็นทางเลือกหนึ่งของคน แต่เนื่องจากหนี้มีทั้งที่ดีและไม่ดี เมื่อันไขมันในเลือดที่มีทั้งไขมันดีและไขมันเลว ดังนั้นการที่เราจำเป็นต้องก่อหนี้ก็ความก่อหนี้ที่ดี ซึ่งการจะก่อหนี้ดังกล่าวก็ต้องอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงขององค์พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มาประยุกต์ใช้ในการพิจารณาถึงการ “ก่อหนี้” หากเราทำได้ “หนี้” ก็ไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อการดำเนินชีวิตของเรา แต่มีช่วยเสริมสร้างให้ครอบครัวเรามีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้จากการเป็น “หนี้ที่ดี”

MAEJO VISION

เอกสารอ้างอิง

“รปท.เผยหนี้ครัวเรือนพุ่ง ไตรมาส1โต16%”. (2556). [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.bangkokbiznews.com> (25 กรกฎาคม 2556)

สุเมธ ตันติเวชกุล. (2551). “เศรษฐกิจพอเพียง”. วารสารศึกษาศาสตร์. 19(3): 1-6.

อารีย์ เชื้อเมืองพาน. (2552). การเงินการธนาคาร. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.